

Uprawnienia do Emisji CO2

Rozliczenie oraz rozrachunek transakcji

Krzysztof Opara
p.o. Dyrektor Działu Rozliczeń i Rozrachunku

Model Rozliczeń i Rozrachunku

- ◆ Rozliczenia oraz rozrachunek transakcji zawartych na instrumentach finansowych na Uprawnienia do Emisji CO₂, będą prowadzone w ramach pełnionej przez IRGiT funkcji Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej, na podstawie przepisów Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
- ◆ Regulacje IRGiT dotyczące planowanego modelu uczestnictwa oraz rozliczeń i rozrachunku będą przedmiotem akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego i od jej decyzji zależeć będzie ostateczny kształt tego modelu.
- ◆ IRGiT planuje wyróżniać następujące rodzaje działalności wykonywanej przez Uczestników Izby:
  - ✓ działalność na rachunek własny - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez niego na rachunek własny
  - ✓ działalność na rachunek klientów - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez niego na rachunek jego klientów
  - ✓ reprezentant członka systemu obrotu - Uczestnik Izby przyjmuje odpowiedzialność za wykonywanie zobowiązań wynikających z rozliczeń transakcji zawieranych przez inny podmiot
- ◆ Proponowany przez IRGiT model zakłada dopuszczenie przedsiębiorstw energetycznych jako Uczestników Izby.

Kod Uczestnika oraz nazewnictwo kont ewidencyjnych

◆ **Dom Maklerski prowadzący działalność na rachunek własny:**

- ✓ Kod Uczestnika to F-W trzyliterowy kod (np. F-WFIR)
- ✓ Kod TA to F-kod Uczestnika Rozliczającego-TA (np. F-WFIR-TA)

◆ **Dom Maklerski prowadzący działalność na rachunek klientów:**

- ✓ Kod Uczestnika to F-D trzyliterowy kod (np. F-DFIR)
- ✓ Kod TA to F-kod Uczestnika Rozliczającego-czteroliterowy kod klienta-TA (np. F-DFIR-ABCD-TA)

◆ **Przedsiębiorstwo energetyczne będące Uczestnikiem Rozliczającym:**

- ✓ Kod Uczestnika to F-czteroliterowy kod (np. F-FIRM)
- ✓ Kod TA to F-kod Uczestnika Rozliczającego-TA

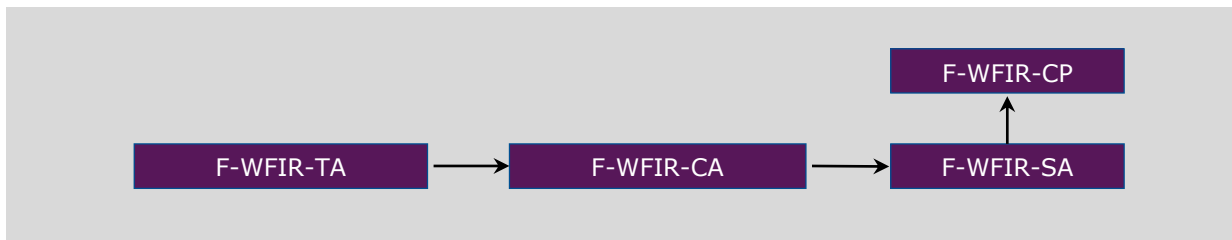
◆ **Przedsiębiorstwo energetyczne niebędące Uczestnikiem Rozliczającym:**

- ✓ Kod Członka to F-czteroliterowy kod (np. F-FIRM)
- ✓ Kod TA to F-kod Uczestnika Rozliczającego-kod Członka Giełdy-TA (np. F-DFIR-FIRM-TA)

Schemat kont oraz ich nazewnictwo w systemie X-stream (działalność na rachunek własny)

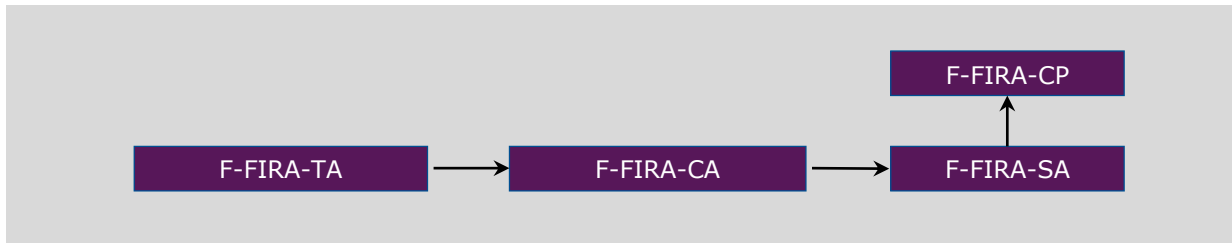
F-WFIR

(dom maklerski lub instytucja finansowa)

F-FIRA

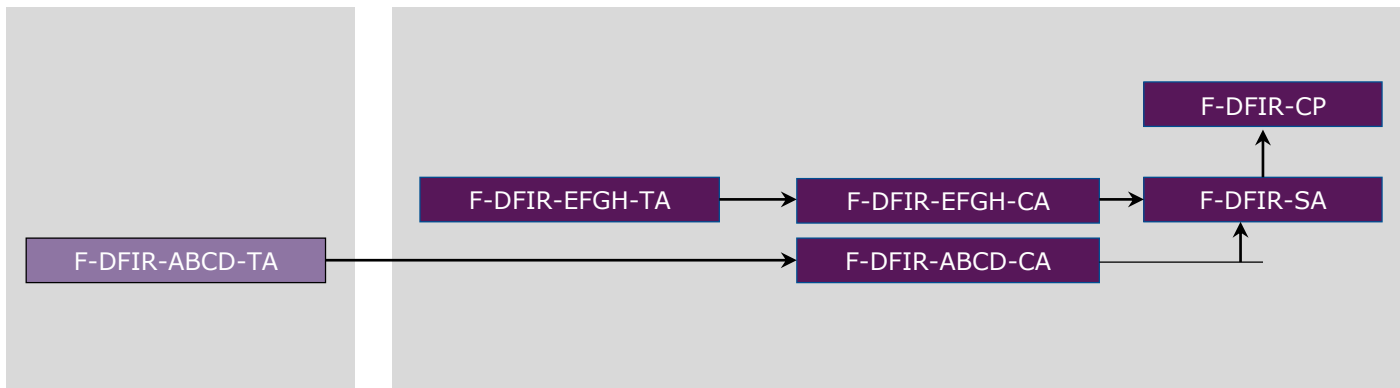
(przedsiębiorstwo energetyczne)

Schemat kont oraz ich nazewnictwo w systemie X-stream (działalność na rachunek klientów)

F-ABCD
Członek Giełdy

F-DFIR
Uczestnik Rozliczający

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych umożliwia pełnienie funkcji Uczestnika Rozliczającego – reprezentanta członka systemu obrotu na Rynku Finansowym.

IRGiT wprowadza Członka Giełdy, reprezentowanego przez Uczestnika Rozliczającego, jako osobny podmiot, tworząc dla niego konto ewidencyjne „TA”, na którym rejestrowane będą jego pozycje. Pozostałe konta (konto obrachunkowe „CA”, konto zabezpieczeń „CP” oraz konto rozrachunkowe „SA”) tworzone są pod Uczestnikiem Rozliczającym.

Rachunki bankowe

◆ Standardowy model wnoszenia zabezpieczeń:

- ✓ Subkonto depozytów transakcyjnych w BPI (Deutsche Bank Polska S.A.)
- ✓ Subkonto depozytów zabezpieczających w BPI (Deutsche Bank Polska S.A.)
- ✓ Rachunek rozliczeniowy w BPUI

◆ Alternatywny model wnoszenia zabezpieczeń:

- ✓ Rachunek rozliczeniowy w BPUI

◆ Lista Banków Płatników Uczestników Izby:

- ✓ Deutsche Bank Polska S.A.
- ✓ ING Bank Śląski S.A.
- ✓ Raiffeisen Bank Polska S.A.
- ✓ Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
- ✓ Bank Handlowy w Warszawie S.A.
- ✓ Getin Noble Bank S.A.

Limit transakcyjny Uczestnika Rozliczającego

- ◆ Zlecenia kupna oraz zlecenia sprzedaży będą podlegać **prewalidacji**, odpowiednio pod kątem wniesionych **środków pieniężnych** oraz wniesionych **EUA**.
- ◆ Wysokość Limitu Transakcyjnego danego Uczestnika Rozliczającego działającego na rachunek własny, wyznaczać będzie suma środków wniesionych na depozyt transakcyjny oraz ilość EUA wniesionych na Rachunek Uprawnień do Emisji prowadzony przez IRGiT.
- ◆ Wysokość Limitu Transakcyjnego danego Uczestnika Rozliczającego działającego na rachunek klientów, wyznaczać będzie suma środków wniesionych na depozyt transakcyjny, pomniejszona o wartość zobowiązań lub powiększona o wartość należności Uczestnika Rozliczającego z tytułu zawartych transakcji oraz łączna ilość EUA wniesionych na Rachunek Uprawnień do Emisji prowadzony przez IRGiT.
- ◆ Limit Transakcyjny dla Członka Giełdy będzie wyznaczany na podstawie przekazanej do Izby przez Uczestnika Rozliczającego – reprezentanta członka systemu obrotu, deklarowanej wartości limitu transakcyjnego, pomniejszającej limit transakcyjny Uczestnika Rozliczającego oraz łącznej ilości EUA wniesionych na Rachunek Uprawnień do Emisji prowadzony przez IRGiT. Wartość deklarowanego limitu pomniejszona będzie o wartość zobowiązań lub powiększona o wartość należności Członka Giełdy z tytułu zawartych transakcji.
- ◆ Proponowany przez IRGiT model zakłada alternatywny sposób wnoszenia zabezpieczeń przez Uczestników Izby prowadzących działalność inną niż na rachunek własny. Model ten będzie zbliżony do funkcjonującego obecnie w ramach Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Wnoszenie zabezpieczeń przed sesją

Uprawnienia do Emisji CO2

- ◆ Każdy Uczestnik Rozliczający zobowiązany jest posiadać Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii.
- ◆ Uczestnik Rozliczający jest zobowiązany poinformować IRGiT o numerze swojego Rachunku Obrotowego w Rejestrze Unii.
- ◆ Uczestnik Rozliczający, który zamierza dokonać transakcji sprzedaży Uprawnień do Emisji na Giełdzie lub umożliwić sprzedaż Członkowi Giełdy dla którego pełni funkcję Uczestnika Rozliczającego – reprezentanta członka systemu obrotu, musi uprzednio dokonać transferu EUA z Rachunku Obrotowego lub Rachunku Posiadania w Rejestrze Unii (własnego lub Członka Giełdy) na Rachunek Obrotowy IRGiT.
- ◆ Ilość wniesionych przez danego Uczestnika Rozliczającego Uprawnień do Emisji aktualizowana jest przez IRGiT do godziny 16:00 w dniu roboczym, poprzedzającym sesję.
- ◆ Przedmiotem zlecenia sprzedaży mogą być wyłącznie Uprawnienia do Emisji, które znajdują się na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT.

Środki pieniężne

- ◆ Uczestnik Rozliczający wnosi depozyt transakcyjny na dedykowane mu subkonto rachunku depozytów transakcyjnych.
- ◆ Depozyty transakcyjne służą zabezpieczeniu rozrachunków finansowych.
- ◆ Minimalna wartość depozytu transakcyjnego określona jest przez Zarząd IRGiT.

Rozrachunek

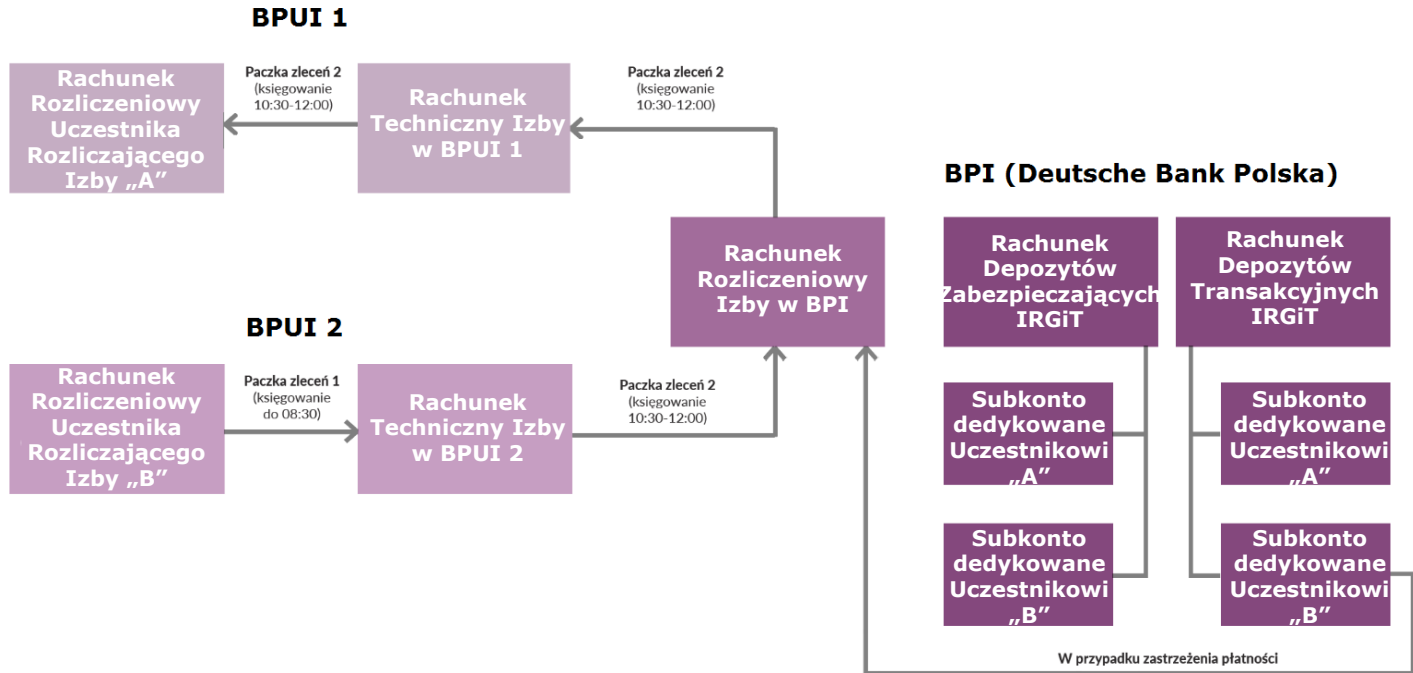
Rozrachunek pieniężny

- ◆ Rozrachunek pieniężny przeprowadzany jest w złotych polskich, w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu zawarcia transakcji.
- ◆ Rozrachunek pieniężny realizowany jest poprzez rachunek rozliczeniowy wybranego Uczestnika Rozliczającego w BPUI.
- ◆ W każdy dzień roboczy, po zakończeniu sesji, Izba przygotowuje dane do rozrachunku pieniężnego, wykonywane za pośrednictwem Banku Płatnika Izby we współpracy ze wszystkimi BPUI.
- ◆ Dane do rozrachunku pieniężnego przekazywane są do BPI w każdym Dniu Obrotu do godziny 17:30.
- ◆ Wszystkie przelewy pomiędzy bankami, realizowane są przy użyciu systemu SORBNET2, prowadzonego przez Narodowy Bank Polski.

Rozrachunek fizyczny

- ◆ Rozrachunek w zakupionych Uprawnieniach do Emisji CO2 następuje w dniu zawarcia transakcji.
- ◆ W każdy dzień roboczy, po zakończeniu sesji, Izba dokonuje przeksięgowania wolumenu EUA na Rachunku Uprawnieniach do Emisji prowadzonym przez IRGiT.
- ◆ Całość lub część EUA posiadanych przez Uczestnika Rozliczającego, na jego wniosek, może zostać przekazana na jego Rachunek w Rejestrze Unii.
- ◆ Aktualne saldo posiadanych przez każdego z Uczestników Rozliczających Uprawnieniach do Emisji jest przekazywane na kolejną sesję.

Księgowanie płatności

Dostawa EUA

- ◆ W celu transferu na swój Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii, nabytych na sesji lub wniesionych przed sesją na Rachunek Obrotowy IRGiT w Rejestrze Unii uprawnień do emisji CO₂, Uczestnik Rozliczający, do godziny 16:00, zobowiązany jest do wysłania drogą mailową na adres drd@irgit.pl dyspozycji przelewu EUA w Rejestrze Unii z Rachunku Obrotowego IRGiT na własny Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania w Rejestrze Unii.
- ◆ W przypadku niedostarczenia w/w dyspozycji, uprawnienia do emisji pozostaną na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT, z możliwością wykorzystania ich na kolejnej sesji.
- ◆ Wniesione zabezpieczenia, z zastrzeżeniem, że EUA kupione lub wniesione przez Uczestnika Rozliczającego, nie były przedmiotem transakcji sprzedaży na sesji, zostaną zgodnie z dyspozycją przetransferowane na Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania Uczestnika Rozliczającego w Rejestrze Unii.
- ◆ Akceptacja wniosku następuje jeżeli wolumen przedstawiony w dyspozycji transferu EUA, nie przekracza liczby Uprawnień do Emisji na koncie danego Uczestnika Rozliczającego na Rachunku Uprawnień do Emisji prowadzonym przez IRGiT.
- ◆ Transfer EUA w przypadku, gdy Rachunek Obrotowy lub Rachunek Posiadania Uczestnika Rozliczającego w Rejestrze Unii nie jest skonfigurowany w sposób, w którym na Rachunek Obrotowy IRGiT w Rejestrze Unii jest dodany do listy rachunków zaufanych, transfer EUA, ze względu na sposób działania Rejestru Unii, może się wydłużyć.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Opara

Dział Rozliczeń i Rozrachunku

krzysztof.opara@irgit.pl

+48 22 341 98 80